

Програма великої трансформації: «Освіта 4.0: український світанок»

Програма була підготовлена командою МОН на основних засадах та принципах Плану відновлення України.

Стратегічний напрям – гармонізація українського та європейського освітніх просторів задля відповідності вітчизняної системи освіти технологічному укладу Industry 4.0.

ПРОГРАМА ВЕЛИКОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

ОСВІТА 4.0: УКРАЇНСЬКИЙ СВІТАНОК

1. INDUSTRY 4.0 - EDUCATION 4.0
2. ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ
3. БАЗОВІ УМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ
4. ПРОГРАМА ВЕЛИКОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
ОСВІТА 4.0: УКРАЇНСЬКИЙ СВІТАНОК
5. ГАРМОНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО
ОСВІТНІХ ПРОСТОРІВ

INDUSTRY

4.0

EDUCATION

«ОСВІТА 4.0 - це освіта, що відповідає
вимогам до людських ресурсів

ІНДУСТРІЇ 4.0, де люди та технології
об'єднані задля відкриття нових
можливостей»

ВІДПОВІДНІСТЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКИХ ОСВІТНІХ СИСТЕМ РІВНЯМ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ

INDUSTRY 1.0

механізація, ткацький верстат, парова енергія

INDUSTRY 2.0

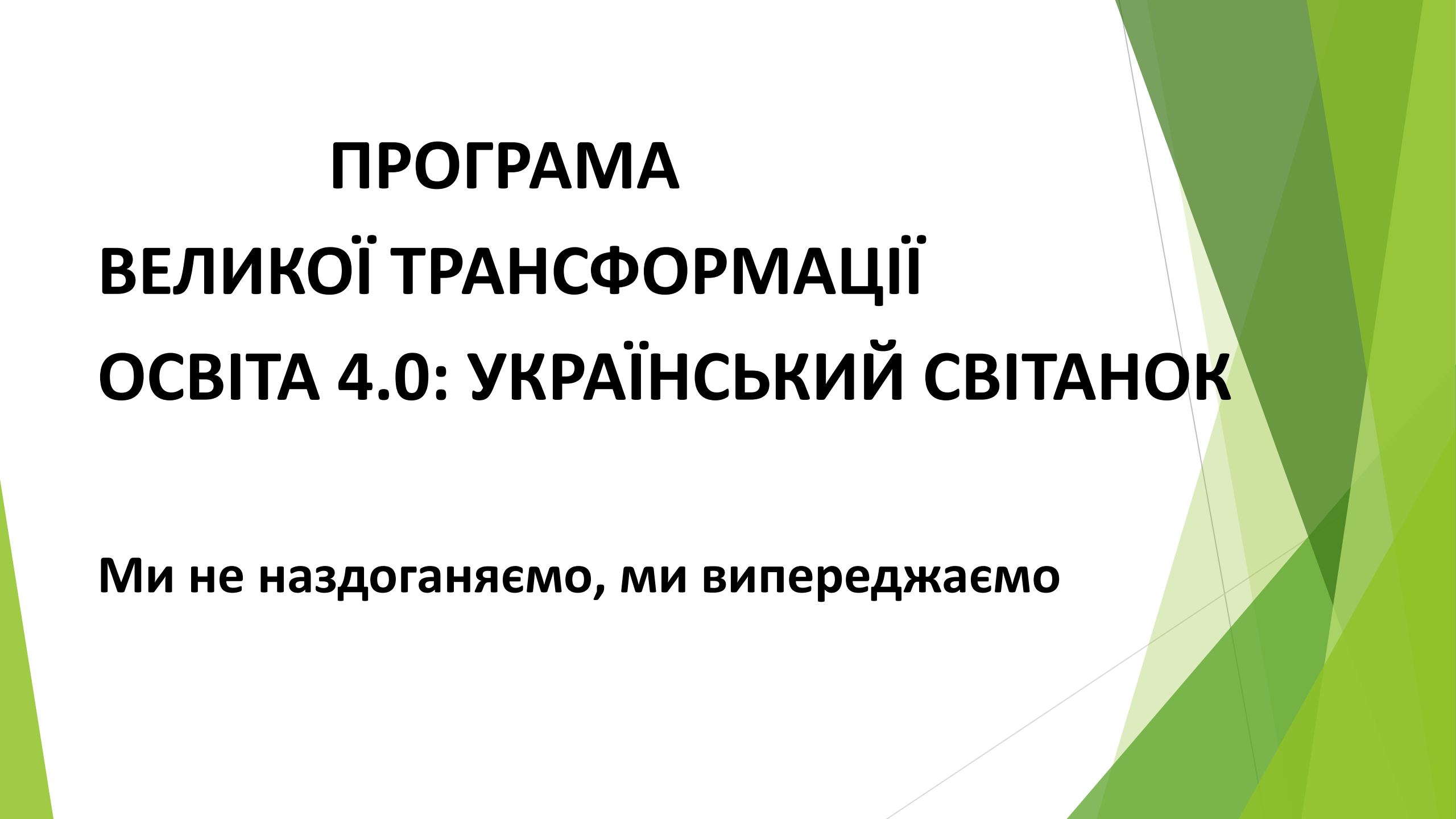
конвеєр, масове виробництво, електрична енергія

INDUSTRY 3.0

автоматика, комп'ютери, електроніка

INDUSTRY 4.0

кіберфізичні системи, інтернет

The background features abstract, overlapping green geometric shapes in various shades of green, ranging from light to dark, creating a modern and dynamic feel. The shapes are primarily located on the right side of the frame, with some extending towards the left.

ПРОГРАМА ВЕЛИКОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТА 4.0: УКРАЇНСЬКИЙ СВІТАНОК

Ми не наздоганяємо, ми випереджаємо

ОСВІТА 4.0: ВЕЛИКА ТРАНСФОРМАЦІЯ

EDUCATION 1.0

трансляція знань від вчителя до учня

EDUCATION 2.0

взаємодія в підсистемах: вчитель-учні-контент на основі спілкування, участі, співробітництва

EDUCATION 3.0

самоосвіта на основі безкоштовного контенту,
новацій та творчості, де вчитель є координатором
або менеджером процесу

EDUCATION 4.0

індивідуальна полімодельна освіта впродовж
життя на базі персоніфікованого контенту, де
вчитель є наставником серед учнів

РАМКОВА ПРОГРАМА «ОСВІТА 4.0» ВСЕСВІТНЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ

ЗМІСТ ОСВІТИ 4.0

Кожен: інвестований в освіту 1 долар дає 2,5-5,0
додаткового валового доходу впродовж життя

додатковий рік освіти збільшує заробіток протягом
життя на 9-15%

РАМКОВА ПРОГРАМА «ОСВІТА 4.0» ВСЕСВІТНЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО ФОРУМУ

► Контент

- (вбудовані механізми адаптації навичок)
- навички глобального громадянства
- інноваційні та творчі навички
- технологічні навички
- навички міжособистісного спілкування

► ДОСВІД

- (використання інноваційної педагогіки)
- індивідуальне та самостійне навчання
- доступне та інклюзивне навчання
- проблемне та спільне навчання
- навчання впродовж усього життя, орієнтоване на учня

Потенційний приріст світового ВВП від інвестицій тільки однієї з навичок, що формує Освіта 4.0, оцінюється в 2,455 трлн. доларів

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ (СВІТОВИЙ РІВЕНЬ)

▶ **ВИКЛИКИ:**

▶ COVID-19,

▶ нерівні
можливості
країн,

▶ настання 4 IR

▶ **МОЖЛИВОСТІ:**

▶ нові механізми оцінювання. Оцінювання як частина навчання, а не контроль результатів

▶ нові технології навчання. Технології не замінюють, а доповнюють освітянина

▶ розширення можливостей освітян. Інвестиції в освітян впродовж професійного життя

«Країна, яка прагне бути конкурентоспроможною в сучасному світі, має визначати освіту та науку своїми стратегічними сферами...»

Президент України

Володимир Зеленський

ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ (Україна)

▶ ВИКЛИКИ:

- ▶ збройна агресія РФ,
- ▶ зруйнована інфраструктура,
- ▶ масова вимушена міграція, незавершені програми та реформи, COVID-19,
- ▶ нерівні можливості в громадах і регіонах,
- ▶ настання INDUSTRIAL 4.0

▶ МОЖЛИВОСТІ:

- ▶ відбудова інфраструктури за новими стандартами
- ▶ нова мережа закладів освіти
- ▶ реалізація реформи НУШ
- ▶ стрибок в науці та технологіях
- ▶ підготовка педагогів до EDUCATION 4.0
- ▶ нова генерація менеджерів освіти
- ▶ перехід до EDUCATION 4.0

БАЗОВІ УМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ

ФОРМУЛА ОСВІТИ І НАУКИ

EDUCATION

4.0

INDUSTRIAL

ОСВІТЯНИН

ЗАКЛАДИ

НАУКОВЕЦЬ

ОСВІТИ І НАУКИ

наставник та носій
цінностей суспільства

носій нових знань
та технологічного
прогресу

МОН

як регулятор

та сервісна інституція

ОСОБА

ЗАКЛАДИ

СУСПІЛЬСТВО, ДЕРЖАВА, БІЗНЕС

освіти і науки

«ГРОШІ ЙДУТЬ ЗА ЛЮДИНОЮ»

МОДЕЛЬ ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТИ

**Завдяки моделі фінансування громадянин
України стає суб'єктом освітньої політики**

МОН: регулятор та сервісна інституція

**Освіта впродовж життя: дошкільна, шкільна,
позашкільна, спеці неформальна/ інформальна,
освіта дорослих**

**ЛЮДИНА = Суб'єкт: розумний, вмотивований,
здоровий і щасливий**

**свідомий громадянин України, успішний
конкурентоспроможний фахівець**

Механізм: моніторинг освітніх процесів державою
електронний освітній паспорт
гранти, ваучери,
стипендії
профорієнтація та кар'єрне консультування

Державний бюджет

Верховна Рада України

UNITED 24

Ініціатива Президента України

Податки та інвестиції

Стейкхолдери: держава, громади, бізнес, національні та міжнародні партнери

Ключовою формулою фінансування освіти має стати принцип «гроші йдуть за людиною», що дозволить громадянам бути суб'єктами освітньої політики та врешті-решт припинить нескінченні штучні «освітні експерименти» заради самих експериментів

**ПРОГРАМА ВЕЛИКОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ
«ОСВІТА 4.0: УКРАЇНСЬКИЙ СВІТАНОК»
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ ТА НАУКИ**

**ЦІЛІ: розвиток цифрових компетентностей,
цифрова модернізація, дебіюрократизація
освіти і науки**

ЦИФРОВА ОСВІТНЯ ІНФРАСТРУКТУРА:

доступ до контенту без обмежень

територія вільного інтернету

Laptop – кожному вчителю

цифрові простори у кожний заклад

робочі планшети для учнів

СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ:

«Всеукраїнська школа онлайн» (з англomовною версією)

проект ВЧИТЕЛЬ 4.0

хмарна бібліотека для всіх вчителів

електронні підручники, е-журнали, щоденники

цифрові навички вчителів за стандартом ЄС

онлайн-іспити, тестування, ЗНО, НМТ

нова модель ІТ-освіти

хаб європейської хмари відкритої науки

ЄДИННИЙ ЦИФРОВИЙ ДОКУМЕНТ:
цифровий освітній паспорт (ЦОП) в «Дія»
електронний документообіг
Big-Data в управлінських процесах
фізичний носій ЦОП для учнів
вступна кампанія онлайн

**ДОШКІЛЬНА, ШКІЛЬНА, ПОЗАШКІЛЬНА,
СПЕЦІАЛЬНА ТА ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА**

**ЦІЛІ: самореалізація кожної дитини, раннє
виявлення здібностей та формування
майбутнього фахівця, розбудова в Україні
системи ОСВІТА 4.0**

ЕФЕКТИВНА МЕРЕЖА:

відбудова закладів освіти для громад

розбудова профільної освіти

мережа закладів раннього розвитку

розвиток приватних закладів

«Школа супергероїв» для дітей, які тривалий

час перебувають у лікарнях

освітні хаби за кордоном

ТЕРИТОРІЯ БЕЗПЕКИ ТА КОМФОРТУ:

укриття у кожному закладі

програма Президента «Здорова Україна»

програма «Здорове харчування»

програма «Шкільний автобус»

проєкти «Клас безпеки» та «Шкільний
поліцейський»

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ:

інтеграція виховання та освіти

мережа центрів (ПЛАСТ, ДЖУРА), гра «КіберДЖУРА»

СУЧАСНИЙ КОНТЕНТ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ:

нові програми та е-підручники для НУШ

25 STEM-центрів та мережа STEM-лабораторій

інтерактивні музеї науки

розвиток білінгвальної освіти

СТАНОВЛЕННЯ ТА ПІДТРИМКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ЕЛІТИ:

обов'язкова сертифікація вчителів

підготовка педагогів для потреб НУШ

підготовка вчителів для роботи з дітьми з ООП

навички надання першої допомоги («КоЛеСо»)

навички управління в критичних ситуаціях («КОДи резильєнтності»)

національна школа управлінців

електронне самооцінювання закладів освіти («EVALuEd»)

інструмент отримання об'єктивних даних для прийняття рішень в освіті («Solidinfo»)

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

ЦІЛІ: забезпечення потреб економіки у кваліфікованих кадрах після Перемоги (будівельники, аграрії, працівники ІТ-сфери та технологічно складних професій; швидкий вихід людини на ринок праці та освіта впродовж життя

Громадяни України здобувають якісну професійну освіту за власною траєкторією:

перепідготовка педпрацівників закладів П(ПТ)О за сучасними програмами-80+%

упровадження онлайн-курсів -160+, доступних на платформі «Професійна освіта онлайн»

відкриття короткотермінових програм для професійного навчання – 1500+

оновлення освітніх стандартів професій -300+

ЗБАЛАНСОВАНА ТА ЕФЕКТИВНА МЕРЕЖА ДЛЯ ПОТРЕБ ЕКОНОМІКИ ТА ГРОМАД:

реконструкція 100 закладів П(ПТ)О та 40 гуртожитків з
урахуванням безпекового компоненту

створення 12 інноваційних центрів професійної досконалості
та 200 навчально-практичних центрів здобуття часткових
кваліфікацій

розширення мережі закладів П(ПТ)О за рахунок закладів ФПО

МОБІЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ НА РИНКУ ПРАЦІ:

100% закладів П(ПТ)О повинні мати центри розвитку професійної кар'єри

запровадження дуальної форми навчання і програм стажування не менш як 50% закладів П(ПТ)О за участю не менш як 30% роботодавців

відкриття 100 кваліфікаційних центрів, які проводять оцінювання професійних компетентностей

ФАХОВА ПЕРЕДВИЩА, ВИЩА ОСВІТА ТА НАУКА

ЦІЛІ: індустриальна конкурентоспроможність та розвиток високотехнологічного виробництва; зростання наукоємності ВВП у 3 рази; вирішення глобальних викликів; співпраця з науковою спільнотою світу

ДОВІРА ДО ОСВІТНЬОЇ, НАУКОВОЇ ТА ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО:

використання цифрових інструментів

формування європейської культури та академічної
добросочесності

доведення рівня мінімальної заробітної плати
викладача ЗВО до середнього в країнах Балтії

СУЧАСНА МЕРЕЖА ТА ОСВІТНІЙ ПРОСТІР:

- оптимізація ЗВО через їх об'єднання та укрупнення
- 2 тис. лабораторій та аудиторій (проект Світового банку)
- реконструкція 200 студентських гуртожитків (державно-приватне партнерство)
- дуальне навчання у всіх ЗВО
- приватний капітал в екосистемі 70 ЗВО
- розвиток автономії ЗВО відповідно до європейських стандартів
- університетські стипендіальні програми

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАУКИ:
входження до 1000 найкращих університетів світу
не менше 20 українських ЗВО
інтеграція до європейського освітнього простору,
гармонізація освітнього та наукового
законодавства і державної політики України з ЄС
приведення внутрішніх систем забезпечення
якості освіти до стандартів «European standards
and guidelines»

СТАТУС, УМОВИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ВЧЕНИХ:

зарплата (min Євро): кандидата наук (PhD)- 1000+, доктора наук 1500+

фінансування досліджень: +531 млн.грн. («Горизонт Європа») + 20 млн.євро (EIC для стартапів)

доступ до 27 наукових баз даних

наукова мобільність для 27 тис. вчених

збільшення фінансування НДДКР 4-6 рівня за шкалою готовності технологій (TRL)

інтеграція до європейського дослідницького простору (ERA)

НОВІТНЯ ІНФРАСТРУКТУРА:

співфінансування бізнесом 7 інноваційних парків

Міжнародний консорціум інфраструктури для досліджень (Чорнобильський РЕБЗ)

Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва

Програма «Наука та винахідництво» на базі ЗВО та НДІ (МОН + Мінекономіки)

РЕЗУЛЬТАТ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ:

збереження та примноження інтелектуального потенціалу

збільшення частки дослідників віком до 40 років з 30,7% до 34%

спрямованість на післявоєнну розбудову України:

оборона, безпека, медицина, ІТ, біотехнологія, енергетика тощо

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

ЦІЛІ: збільшення економічно активного населення і стійкої конкурентоспроможності українського ринку; забезпечення конституційних прав на освіту;

соціальна інтеграція окремих груп населення шляхом формальної та неформальної освіти; швидке реагування на кризи та виклики

ЕКОСИСТЕМА ДЛЯ ОСВІТИ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ:

забезпечення індивідуальної навчальної траєкторії

формування системи індивідуальних навчальних рахунків

підтримка перенавчання та підвищення кваліфікації на робочому місці

впровадження мікрокваліфікацій – визнання результатів

короткострокового навчання

прогнозування потреб ринку праці у кваліфікаціях і розвиток

затребуваних навичок

підтримка розвитку кваліфікаційних центрів та визнання результатів

неформального та інформального навчання на їх базі

НАВЧАННЯ ВЕТЕРАНІВ ТА ОСІБ, ЩО ДЕМОБІЛІЗУЮТЬСЯ

впровадження ваучерів для отримання першої
професійної чи першої вищої освіти для
демобілізованих

забезпечення доступу до навчальних програм із
соціальної адаптації (зокрема он-лайн програм)

забезпечення доступу до навчальних програм із
перекваліфікації

НАВЧАННЯ ЗАДЛЯ АКТИВНОГО ЖИТТЯ У ТРЕТЬОМУ ВІЦІ:
впровадження рекомендацій ЄС та ВООЗ щодо активного
старіння

розвиток мережі університетів третього віку і освітньо-
дозвільних хабів (при закладах освіти)

розвиток міжінтеграційних програм, зокрема з навчання
цифровим навичкам, підтримання зайнятості людей літнього
віку, навчально-популярні програми у мережі ЗВО:

«Популярна історія України», «Фізична культура без
обмежень»

МАПА ПРОЄКТІВ

«Шлях в тисячу лі починається з першого кроку...»

Лао Цзи

до кінця 2022

виконання поточних проєктів, що є критичними для систем освіти і науки у робочому стані, виконання завдань воєнного часу

2023-2025

проєкти, спрямовані на розбудову інфраструктури та трансформацію змісту освіти і науки, відповідно до стандартів ЄС та програми ЛУГАНО

2026-2032

реалізація пакету проєктів, що завершують велику трансформацію системи освіти системи освіти і науки

**«ОСВІТА 4.0: УКРАЇНСЬКИЙ СВІТАНОК»
ГАРМОНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНІХ ПРОСТОРІВ**

ЦІЛІ: визнання кваліфікацій Україною та ЄС
забезпечення освітньої та трудової мобільності
задоволення потреб вітчизняного ринку праці

ВХОДЖЕННЯ ДО ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ КВАЛІФІКАЦІЙ

Гармонізація та розвиток нормативно-правової бази:

ухвалення Закону про Національну систему кваліфікацій

упорядкування Національної рамки кваліфікацій

осучаснення спеціальних законів, які стосуються кваліфікацій, з
урахуванням європейських вимог

розробка секторальних/галузових рамок кваліфікацій

упорядкування процедур взаємного визнання кваліфікацій за
регульованими професіями

ФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙ ТА ВИКОРИСТАННЯ СПІЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТІВ:

приєднання до Europass та запуск Національного
центру Europass

запуск Національного координаційного центру з
питань Європейської рамки кваліфікацій

використання ЄКТС для опису різного типу
кваліфікацій

(профтехосвіти, перекваліфікації тощо)

перехід до програми ESCO

ПРОЗОРИСТЬ ТА ГАРАНТУВАННЯ ЯКОСТІ КВАЛІФІКАЦІЙ:

забезпечення доступності інформації про кваліфікації, їх порівнюваність, вимоги до оцінювання кваліфікацій, розробників кваліфікацій/стандартів тощо, зокрема, англійською мовою
розвиток реєстру кваліфікацій з урахуванням європейських вимог та приєднання до платформи Europass

узгодження вимог до узгодження та використання професійних і освітніх стандартів

гармонізація української та європейської систем освіти і науки

10 років, достатній бюджет та ефективна праця перетворять Україну на передовий освітньо-науковий хаб Європейського Союзу рівня I4E4